

کتابشناسی حجاب

رسول جعفریان

تا آن جا که بنده خبر دارم، سه کتابشناسی درباره حجاب پیش از این به چاپ رسیده است: نخست «کتابنامه حجاب و لباس» که توسط سازمان تبلیغات اسلامی به سال ۱۳۷۰ ضمن چهل صفحه چاپ شده و حاوی معرفی ۱۰۸ کتاب و مقاله بوده است. این کتابشناسی را بنده ندیدم، اما در اختیار آقای محسن سعیدزاده بوده است که دومین کتابشناسی حجاب را در مجله پیام زن، ش ۸ به چاپ رسانده و از ۱۴۵ کتاب یاد کرده که بسیاری از موارد تکراری و اطلاعات داده شده غیر دقیق (و برخی هم به زبان اردو) است. سومین کتابشناسی حاوی معرفی چهل کتاب از آیه الله رضا استادی است که در بیست مقاله ایشان به چاپ رسیده است. دو کتابشناسی اخیر در اختیار بنده بوده و از آن ها بهره برده ام؛ و طبعاً به دلیل فراهم آوردن رسائل حجابیه، مجبور به مراجعه به بسیاری از آن ها و تهیه تصویر شده و غالب آن ها را از نزدیک دیده ام. در این جا تنها کتاب های عربی و فارسی معرفی شده است. روشن است که کتابشناسی حاضر نیز جامع نیست و لازم است تا در این باره، جست و جوی های بیش تری صورت گیرد.

۱. آسیب شناسی حجاب، مهدی مهریزی، تهران، جوانه رشد، ۱۳۷۹، ص ۸۸.
۲. آنچه باید یک دوشیزه بداند، حسن مصطفوی، تهران، کتابفروشی مصطفوی، ۱۳۰ (بخشی درباره حجاب).
۳. آیا حجاب ضرورت دارد؟ بررسی مسأله پوشیدگی از دیدگاه روانشناسی، شهریار روحانی، تهران، اشراقیه، ۱۳۶۹، ص ۶۱.

۴. آیه جلیاب، محمدتقی صدیقین، قم، حکمت، ۱۱۱ ص. نیز بنگرید: دین و زن.
۵. آیه حجاب، سید محمود طالقانی (متن مصاحبه با ایشان درباره حجاب پس از طرح مسأله حجاب توسط امام خمینی در سال ۱۳۵۸) تهران، ناس، دنیای کتاب، ۱۳۵۸، ص ۲۴.
۶. آیین بهزیستی اسلام، احمد صبور اردوبادی، ۱۳۶۷ ش، (بخشی از آن درباره حجاب است).
۷. احسن الحکایات فی حجاب السافرات، ابوالفضل بن محمد خراسانی، تهران، ج ۱، شوال ۱۳۶۵ ق، ۳۰۴ ص؛ ج ۲، ذی حجه ۱۳۶۵ ق، ۵۴۶ ص.
۸. احکام حجاب در قرآن، شیخ امین احسن اصلاحی، ترجمه ابوبکر مدنی، تهران، نشر احسان، ۱۳۷۱ ش، ۵۴ ص، رقی.
۹. ادیان و حجاب، جعفر خندق آبادی، تهران، جامعه جعفریه، بی تا، ۱۹ ص.
۱۰. اساس الایمان فی بیان وجوب الحجاب علی النسوان، سید حسین بن سید نصرالله بن سید صادق عرب باغی، تبریز، ۱۳۵۰ ق، ۳۴ ص خشتی، چاپ سنگی.
۱۱. اسداه الرضاب فی مسأله الحجاب، سید محمدباقر لکهنوی کشمیری، نجف، مطبعة المترضویه، تألیف ۱۳۴۶ ق/ ۱۳۰۷، ج ۲، ۷۹+۱۲۸ عربی (در پایان کتاب رساله ای در ۲۶ صفحه در شرح حال مؤلف به قلم یکی از شاگردان).
۱۲. الاسفار عن الحق فی مسأله السفور والحجاب، محمدتقی الدین الهلالی، چاپ بصره. (رویت نشد)
۱۳. اصالت حجاب در اسلام، حسن قاضی طباطبائی، تهران، ۱۳۵۸ ش، ۱۰۸ ص.
۱۴. الاحتجاب، عبدالله جمال الدین افندی قاضی قضاة مصر، ترجمه از ترکی به عربی: اصمعی، قاهره، مطبعة الترقی، ۱۳۱۸ ق، ۵۵ ص.
۱۵. الاسلام وروح المدنیة، مصطفی الغلابینی، بیروت، ۱۳۲۶ ق/ ۱۹۰۸ م، ۲۸۸ ص.

- المؤسسة الدولية للدراسات والنشر، بيروت، ۱۹۹۴، ۲۶۸ ص، وزیری.
۳۴. الصواب في احكام الحجاب، عبدالله بن القاسم بن الهادي، (بی جا، بی نا) ۱۳۹۴ ق/ ۱۹۷۴ م، ۷۴ ص.
۳۵. المغاف بين السلب والایجاب، محمدا مین زین الدین، نجف، (بی تا) عربی. ترجمه شده با عنوان حجاب و جامعه.
۳۶. المتبرجات، زهراء فاطمة بنت عبدالله، بیروت، المكتبة الاسلامیة-دار ابن حزم، ۱۴۱۹/ ۱۹۹۸، ۲۰۸ ص، وزیری.
۳۷. المدنیة والحجاب، کتاب ینطوی علی آراء مفکری الشرق والغرب فی قضیة المرأة وعلی معارضة مسهبة لکتاب «السفور والحجاب» المنسوبة الی الأئمة نظیرة زین الدین، سلیم حمدان رئیس جريدة الصفاء، بیروت، ۱۳۴۷/ ۱۹۲۸، ۱۹۴ ص، وزیری.
۳۸. المرأة بین الحجاب والسفور، ابورضوان زغلول ابن سنوسی، بیروت، دار مكتبة الحياة، ۱۹۷۸.
۳۹. النقاب للمرأة بین القول بیدعیته... والقول بوجوبه، یوسف القرضاوی، دمشق، المكتب الاسلامی، ۱۴۱۸/ ۱۹۹۸، ۷۲ ص.
۴۰. انتقاد و جواب، انتقاد درباره حجاب، حسن هجران همدانی، همدان، کتابفروشی دانش، ۱۳۶۴ ق، ۱۰۴ ص.
۴۱. انتقاد و جواب کتاب «زن و آزادی» و کتاب «زن امروز» ترجمه تحریر المرأة والمرأة الجديدة، قاسم امین. مؤلف در فهرست مؤلفات خود در آغاز کتاب قرآن و حجاب (ص ۱۰۴) از آن یاد کرده است.
۴۲. انقلاب حجاب، تهران، کانون محصلین، تهران، ۱۳۵۸ ش، ۱۸ ص.
۴۳. ایفاظ عام، سؤال از رفع حجاب، تألیف: آقای افضل، چاپ سنگی، بی تا، بی نا. (به چندین پرسش دیگر فقهی هم در آن پاسخ داده شده است).
- بررسی مسأله پوشیدگی از دیدگاه روانشناسی؛ بنگرید: آیا حجاب ضرورت دارد؟
۴۴. پاسخ به پرسش های دینی پیرامون مسأله حجاب، موسوی همدانی، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۸ ش، ۲۹۹ ص.
۴۵. پاسخ های استاد به نقدهای بر کتاب مسأله حجاب، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۷۷ ش، ۸۰ ص.
۴۶. پاسداران حجاب، محمدمهدی تاج لنگرودی واعظ، تهران، چاپخانه حیدری، ۱۳۹۹ ق، ۶۴ ص، جیبی.
۱. به شماره ۹۳، ص ۲۴۸ در فهرست مسجد اعظم ثبت شده، اما سرچایش نبود.
۱۶. الاسلام والحجاب، الجزء الاول، محمدهسن (حسین) سیف، کربلا، مكتبة الزهراء، ۱۳۷۱ ق، ۵۱ ص.
۱۷. التبرج، نعمة الصدقی، قاهره (به گفته مقدمه ترجمه فارسی این کتاب شانزده بار در قاهره چاپ شده است. مؤلف این سطور: تاکنون ندیده ام).
۱۸. الجزایر و مسأله حجاب، فرانتس فانون، ترجمه تابنده، (بی جا) شهداء (بی تا)، ۴۶ ص.
۱۹. الحجاب (رسالة) او الحجاب فی القرآن، ادارة دعوت اسلامی، کرمانشاه، ۱۳۴۶ ق، ۲۱ ص. بنگرید: الحجایبه، رساله، السيد فاضل.
۲۰. الحجاب، ابوالاعلی المودودی، بیروت، دارالفکر الاسلامی، ۱۳۷۸ ق/ ۱۹۵۹ م، ۴۳۵ ص، رقعی.
۲۱. حجاب، شیخ احمد مطهری (م ۱۳۶۹ ش) (چاپ نشده).
۲۲. الحجاب الاسلامی، مؤسسة البلاغ، تهران، ۱۴۱۰ ق، ۵۲ ص.
۲۳. حجاب در قرآن و سنت، حسن یوسفی، انجمن اسلامی شرکت پارس، ۱۳۶۴ ش، ۱۶ ص.
۲۴. حجاب زن در ایران از زمان صفویه تا امروز، رساله لیسانس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۶۵، شماره ۶/ ر-س.
۲۵. الحجاب الدرع الواقی، محمد الحسینی الشیرازی، بیروت، ۱۴۱۸/ ۱۹۹۸، ۴۶ ص، رقعی. (تألیف سال ۱۳۹۸ ق در کویت)
۲۶. الحجاب سعادة لاشقاء، محمد ابراهیم الموحد القزوی، بیروت، مؤسسة الوفاء، ۱۴۱۰ ق، ۷۵ ص، جیبی.
۲۷. الحجاب فی الاسلام، ابوالقاسم اشتهااردی، (بی جا، بی تا، بی نا) ۸۴ ص.^۱
۲۸. الحجاب فی الاسلام، محمد قوام الوشوی القمی، قم، مطبعة الحکمة، ۱۳۷۹ ق/ ۱۳۳۹ ش، ۱۰۱ ص.
۲۹. الحجاب فی الكتاب والسنة، عبدالقادر بن حبیب الله السندی، (بی جا)، ۱۳۹۵ ق، ۴۸ ص.
۳۰. حجاب مایة زحمت یا آية رحمت، علیرضا حلم زاده، تهران، مفید، ۱۳۵۸، ۲۶ ص.
۳۱. الحجاب والاسلام، یا بهترین ارمنان در حجاب زنان، سید محمود علوی تبریزی، مشهد، چاپ فیروزیان، ۱۳۷۶ ق/ ۱۳۳۵ ش، ۳۴۳ ص، رقعی.
۳۲. الحجاب والسفور، جعفر الحاج محمد النقدي، بغداد، مطبعة الاداب، ۱۳۴۸ ق/ ۱۳۰۹ ش، ۹۰ ص، عربی.
۳۳. الستر والنظر، الكتاب الاول، محمدمهدی شمس الدین،

۴۷. پوشش زن در اسلام، سید عبدالله شیرازی، ترجمه و شرح: محمدمهدی اشتهاردی، ترجمه رساله الرسالة الرجیة فی حکم النظر الی الاجنبیة (بی نا و بی تا) ۷۵ ص، رقعی. چاپ دیگر: مشهد، مدرسه امیرالمؤمنین (ع)، ۱۳۵۹. چاپ دیگر با عنوان پوشش زن در اسلام، با مقدمه محسن قرائتی همراه با پیام ها و فتواهای امام، قم، ناصر، ۱۳۷۰.
۴۸. پوشش زن در گستره تاریخ، تاریخچه حجاب در ادیان و ایران باستان) طیبه پارسا، قم، احسن الحدیث، ۱۳۷۷ ش، ۱۵۱ ص، رقعی.
۴۹. پیام حجاب زن مسلمان، زهرا رهنورد، تهران، ۱۳۵۷ ش، ۴۶ ص، رقعی.
۵۰. تاریخچه پوشش سر در ایران، سهیلا شهشانی، تهران، انتشارات مدیر، ۱۳۷۴ ش، ۲۰۳ ص.
۵۱. تأکید حجاب نسوان به حکم آیات قرآن، محمدرضا طهرانی، تهران، مطبعة مروی، (چاپ سنگی، بی تا)، ۱۵ ص. تحقیقی از دیدگاه قرآن و روایات بر حجاب اسلامی؛ بنگرید: حجاب در اسلام.
۵۲. تحلیلی نو و عملی از حجاب در عصر حاضر، محمدرضا اکبری، اصفهان؟، انتشارات حسین فهمیده، کمیسیون امور بانوان، ۱۳۷۶ ش، ۲۰۱ ص، رقعی.
۵۳. تربیة المرأة والحجاب، محمد طلعت حرب، قاهره، ۱۳۲۳ ق، ۱۹۹ ص. (بخش حجاب از ۶۷-۱۱۹)
۵۴. ترجمه فلسفة الحجاب فی وجوب النقاب، غلامحسین اصفهانی حائری، ترجمه محمدرضا طهرانی معروف به توفیق یزدانی، نجف، مطبعة الغری، ۱۳۵۴ ق/ ۱۳۱۵ ش، ۱۲۰ ص.
۵۵. جوابیة زینب بیگم از مقاله ضالة طالبین رفع حجاب (رد بر مقاله جبل المتین از شیخ محمدتقی اصفهانی)، شیراز، مطبعة سعادت، ۱۳۴۵ ق/ ۱۳۰۶ ش، ۴۳ ص.
۵۶. حجاب، ابوالاعلی مودودی، ترجمه نعمت الله شهرانی، تهران، احسان، تابستان ۱۳۶۹، ۳۰۵ ص، رقعی. (ترجمه از روی متن عربی بوده که به سال ۱۹۵۹ م عرضه شده و حاوی دو رساله راجع به حجاب و تفسیر سورة نور است)
۵۷. حجاب ارزش یک زن، نهضت زنان مسلمان، تهران، ۱۳۵۸ ش، ۱۳ ص، رقعی.
۵۸. حجاب از دیدگاه قرآن و سنت، (پایان نامه) فتحیه فتاحی زاده، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، زمستان ۱۳۷۳ ش، (چاپ دوم، ۱۳۷۶)، ۲۱۶ ص، وزیری.
۵۹. حجاب، تهیه و تنظیم توسط مؤسسه در راه حق، قم، ۱۳۶۹، ۴۰ ص.
۶۰. حجاب بیانگر شخصیت زن (و حجاب برتر)، محمد محمدی اشتهاردی، قم، ناصر، ۱۳۷۵ ش.
۶۱. حجاب المرأة المسلمة فی الكتاب والسنة، محمد ناصرالدین الالبانی، بیروت، المكتب الاسلامی، الطبعة الثالثة، ۱۳۸۹ ق، ۱۲۲ ص.
۶۲. حجاب المرأة المسلمة ولباسها فی الصلاة، ابن تیمیه، ریاض، مكتبة المعارف، (بی تا)، ۳۶ ص.
۶۳. حجاب در ادیان الهی، علی محمد آشنایی، قم، اشراق (مدرسه عالی تربیتی و قضایی قم)، ۱۳۷۳ ش، ۲۱۰ ص، وزیری.
۶۴. حجاب در اسلام، ترجمه الحجاب فی الاسلام (شیخ قوام و شنوی)، ترجمه احمد محسنی گرگانی، قم، چاپخانه حکمت، ۱۳۹۲ ق/ ۱۳۵۲ ش، ۲۲۲ ص. چاپ جدید آن با این ویژگی: تحقیقی از دیدگاه قرآن و روایات بر حجاب اسلامی، شیخ قوام و شنوی، ترجمه احمد محسنی، بازنویسی توسط محمدحسین حقیجو، قم، الزهراء، (بی تا)، ۲۳۸ ص.
۶۵. حجاب در بی حجابی، حسین حبیب اللہی، قم، مكتبة الداوری، ۱۳۷۳ ش، ۱۱۲ ص، رقعی.
۶۶. حجاب زن در اندیشه اسلامی، علی قائمی، تهران، امیری، ۴۶۴ ص.
۶۷. حجاب سنگرز مسلمان، غلامرضا سلطانی، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۲ ش، ۱۱ ص، رقعی.
۶۸. حجاب، مقدس ترین وسیله استحکام حصار عفاف، سید محمد حشمت الواعظین، قم، دارالنشر، ۱۳۶۴ ش.
۶۹. حجاب میوه شناخت، مسعود پور سید آقایی، قم، حضور، ۱۳۷۶ ش، ۵۶ ص، رقعی.
۷۰. حجاب و آزادی، مجموعه مقالات کفرانس زن در تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ ش، حاوی ۱۴ مقاله، ۲۷۴ ص.
۷۱. حجاب و انقلاب، نهضت زنان مسلمان، تهران، ۱۳۵۹، ۳۴ ص، رقعی.
۷۲. حجاب و بانوان، محمد اسماعیل شکوهی، نشر نهضت اسلامی ایران، ۱۳۵۸، ۹۵ ص، رقعی.
۷۳. حجاب و پرده داری یا انتقاد علمی بر کتاب «زن از نظر حقوق اسلامی»، علی اصغر لاری (فرزند حاج سید عبدالحسین لاری)، شیراز، سری، رقعی، ۵۱، بی تا (میان ۱۳۲۴-۱۳۲۷ ش/ ۱۳۶۴-۱۳۶۷ ق/ (چاپ دوم ۱۳۶۲ ش).
۷۴. حجاب و جامعه، ترجمه کتاب العفاف بین السلب والایجاب، مترجم: زهرا حسینی، مشهد، ۱۳۵۵ ش، ۱۳۶ ص.

۷۵. الحجاب والسفور، سید محسن امین.^۲
۷۶. حجاب یا پرده دوشیزگان، محمدحسن بن فضل الله مازندرانی حائری، مؤسسه خاور، تهران، ۱۳۴۳ق/ ۱۳۰۳ش، سری، رقی، ۲۸ص.^۳
۷۷. حجاییه (رساله)، آیه الله السید فاضل، مجله دعوت اسلامی، کرمانشاه، ۱۳۴۶ق، ۲۱ص.
۷۸. حجاییه (رساله)، شیخ فیاض زنجانی، به کوشش رضا استادی، چاپ شده در: بیست مقاله، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۴ش، ص ۶۰-۷۸ (پیش از آن به صورت سنگی چاپ شده بود).
۷۹. حجاییه (رساله)، ملا عبدالرسول مدنی کاشانی، تألیف ۱۳۴۵ق/ ۱۳۰۵ش، چاپ ۱۳۲۳ش، ۶۶ص.
۸۰. الحجیة والحجاب، ابوالفتح بن التعاویذی (به نقل از کتاب هفدهم دی، ص ۶۴).
۸۱. حجة البالغة فی تنبیه القلوب الزائفة، سید ناصرالدین بن محمد هاشم نجف آبادی اصفهانی متخلص به حجت (م ۱۳۶۰ق)، مطبعة خراسان، ۱۳۴۸ق، ۴۸۲ص. (فصل بیست و یکم مربوط به زنان و حجاب، ص ۱۸۷-۲۸۷).
۸۲. حریم عفاف، (حجاب، نگاه)، روح الله حسینیان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳ش، ۱۹۶ص، رقی.
۸۳. حقیقت حجاب در اسلام، شیخ محمد خالصی، تهران، دفتر نشریات دینی، ۱۳۲۷ش/ ۱۳۶۷ق، ۹۲ص.
- حقیقة الحجاب وحجیة الحدیث، محمد سعید العثمایی، قاهره، مکتبه مدبولی، ۱۴۱۵.
۸۴. حکمة الحجاب وادلة النقاب، ابوالفضل خراسانی، تهران، مطبعة علمی، ۱۳۴۹ق. (سنگی با خط اسدالله خوانساری) (مؤلف در متن چاپی به عمد نام خود را نیاورده است. این کتاب تا صفحه ۲۵۷ مربوط به حجاب و پس از آن تا پایان کتاب (ص ۲۹۶) درباره حرمت ریش تراشی است. مؤلف یعنی ابوالفضل خراسانی بعدها در مقدمه کتاب احسن الحکایات فی حجاب السافرات (ص ۴) یادآور شد که وی کتاب حکمة النقاب و سفة الحجاب را در سال ۱۲۴۵ق نوشته است.
۸۵. خواهرم! حجاب سعادت است، (ترجمة الحجاب سعادة لا شقاء) محمد ابراهیم الموحد القزوی، ترجمه یوسف آبادانی، قم، ۱۴۱۴ق، ۱۴۱ص، رقی.
۸۶. خودآرایی زن از دیدگاه قرآن، (ترجمة کتاب التبرج از نعمة الصدقی) مترجم: فرزانه غفاری، تهران، احسان، ۱۳۷۶ (چاپ سوم)، ۱۲۲ص، جیبی.
۸۷. داستان های حجاب (قصه ها، خاطرات، نامه ها با چند استفتاء از آیه الله خامنه ای درباره حجاب)، مرتضی عطایی، نشر الف، ۱۳۷۳ش، ۷۲ص، رقی.
۸۸. در حریم حجاب، محمد مقدسی، قم، نصاب، ۱۳۷۴ش، ۱۱۰ص، رقی.
۸۹. دردهای اجتماع بدحجایی و بی حجابی، محمدباقر افتخاری، تهران، افتخاری (بی تا)، ۸۱ص.
۹۰. درس حجاب از قرآن و حضرت زهرا(س)، مصطفی شریف موسوی، ۱۴۱۹ق، توزیع مشهد و اصفهان، ۲۸ص، رقی.
۹۱. در و صدف (بحثی دینی و اجتماعی و سیاسی درباره حجاب)، قم، محیی، ۱۳۷۶ش، ۲۲۲ص.
۹۲. رایحه نجابت، زهرا زواریان، تهران، نشر مدرسه، ۱۳۷۰، ۱۰۰ص، رقی.
۹۳. رساله در اثبات وجوب حجاب در دین مبین اسلام، شیخ عباسعلی داعی الاسلام خراسانی معروف به اسلامی، تهران، جامعه تعلیمات اسلامی، رجب ۱۳۶۴/ تیرماه ۱۳۲۴، ۲۴ص.
۹۴. رساله در حجاب، سید ابوالحسن تنکابنی، تهران، مطبعة علمی، سنگی، ۱۳۴۵ق، ۸ص.
۹۵. رساله رد کشف حجاب و وجوب حجاب به حکم عقل و تصریحات کتاب الله و سنت نبوی، آقا سید اسدالله مجتهد خرقانی موسوی، تهران، تألیف در سال ۱۳۳۵ق/ ۱۲۹۶ش؛ چاپ در شعبان ۱۳۵۱ق/ ۱۳۱۲ش، ۵۵ص.
۹۶. رساله شریفه لزوم حجاب، اثر خامه چند نفر از مسلمین مشروطه خواه، خراسان، ۱۳۳۲، سنگی، ۳۶ص. (شاید از بدایع نگار فضل الله بن ملا داود خراسانی، مشار، فهرست کتاب ها، ص ۴۳۷)
۹۷. رساله ضیائیة در موضوع حجاب، سید موسی کاظمینی متخلص به ضیائی، تهران، مطبعة باقرزاده، ۱۳۴۶ق/ ۱۳۰۷ش، ۴۹ص.
۹۸. رساله وجوب نقاب و حرمت شراب، میرزا محمد صادق فخرالاسلام، تهران؟، استاد الماهر میرزا علی اصغر، سنگی، ۱۳۲۹ق، ۹۶ص، جیبی.
۹۹. رساله الصواب فی احکام الحجاب، عبدالله بن القاسم الهادی (از علمای یمن)، (در انتهای کتاب حجاب در اسلام، ۲. به نقل از: مقدمه دی، ص ۶۴ (بقیه مشخصات در آن جا نیامده است).
۳. مشار، ۱۷۲۰.

۱۱۳. سه مقاله: نماز، ذخیره، حجاب، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۵۹ ش، ۴۰ ص.
۱۱۴. سوالات درباره حجاب، تعدد زوجات و...، محمدجواد معرفت، تهران، دارالمعرفه والهدی، (بی تا)، ۹۲ ص.
۱۱۵. سیر تاریخی برقع از باستان تا به امروز، برقع نشینان خلیج فارس و دریای عمان، عباس انجم افروز، ۱۳۷۱ ش، ۱۵۸ ص.
۱۱۶. سیستم های اطلاعاتی و مسأله حجاب، ابوالحسن بنی صدر (سخنرانی)، (بی تا، بی تا)، ۵۷-۱۰۲ ص.
۱۱۷. شخصیت و حجاب زن از دیدگاه اسلام، خداداد عرفانی، قم، دارالعلم (بی تا)، ۸۰ ص.
۱۱۸. شراب و حجاب در ادیان، م. رهنما کرمانشاهی، بی جا، بی تا، بی تا (شاید ۱۳۲۷ ش. چون اشاره می کند چهارده سال قبل قانون حجاب را برخلاف قانون اساسی تصویب کردند. ص ۱۶)، ۱۹ ص.
۱۱۹. صواب الخطاب فی اتقان الحجاب، میرهاشم آقامجتهد مرندی، خوی، خوی، مطبعة ادب، ربیع الاول ۱۳۴۳ ق/ مهرماه ۱۳۰۴ ش، ۳۴ ص.
۱۲۰. طائر فرخنده، تفسیر سوره نور، میرزا خلیل کمره ای، تهران، اقبال.
۱۲۱. عصم العقیاف، میرزا محمدجواد دارابی شیرازی، (نسخه خطی این کتاب در قم موجود است که تصویری از آن تا صفحه ۲۷۱ در اختیار بنده گذاشته شد).
۱۲۲. هفت پرگشتارگاه تبرج، سید علی علوی، ناشر: مسجد علوی قم، (۱۳۵۹؟) ۱۱۰ ص. بخشی از آن پاسخ به شبهات حجاب است.
۱۲۳. عوامل فساد و بدحجابی و شیوه های مقابله با آن، احمد رزاقی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ (چاپ سوم) ۲۲۴ ص، رقمی.
۱۲۴. عودة الحجاب، قسم اول: معركة الحجاب والسفور، جمع و ترتیب: محمد بن احمد مقدم، قاهره، دارالصفوة، ۱۴۱۲/۱۹۹۱.
۱۲۵. فرهنگ پرهنگی و پرهنگی فرهنگی، غلامعلی حداد عادل، تهران، سروش، چاپ ششم، ۱۳۷۴، ۷۶ ص.
۱۲۶. فصل الخطاب او تفلیس ابلیس من تحریر المرأة و رفع الحجاب، مختار بن احمد مؤید باشا العظمی، بیروت، مطبعة الادبیه، ۱۳۱۸ ق (این کتاب رد کتاب قاسم امین با عنوان تحریر المرأة است که در مقدمه آن صفحه چهار شرحش آمده است).
۱۰۰. رفع النقاب عن حرمة كشف الحجاب، محمدهادی خراسانی (از هفدهم دی، ص ۶۴ بدون مشخصات دیگر).
۱۰۱. رفع الحجاب و نفع الحجاب، شیخ رئیس قاجار، (به نقل از اتحاد اسلام، ص ۲۱).
۱۰۲. روان شناسی و فرهنگ پوشش (آرامش، آرایش، محبت با پوشش) سید مجتبی میر غفوری، ناشر مؤلف با همکاری جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران، ۱۳۷۳ ش، ۱۹۸ ص، وزیری.
۱۰۳. زن امروز (ترجمه المرأة الجديدة) ترجمه احمد مهذب، تهران، چاپخانه و کتابفروشی مرکزی، تاریخ نشر (دوره رضاشاه)، ۱۵۵ ص.
۱۰۴. زن جوان و پوشش اسلامی، عفت نوابی نژاد، تهران، ناشر مؤلف، ۱۳۷۰ ش، ۱۳ ص، رقمی.
۱۰۵. زن و آزادی (ترجمه تحریر المرأة)، مترجم: احمد مهذب، تهران، چاپخانه و کتابفروشی مرکزی، تاریخ نشر (دوره رضاشاه).
۱۰۶. زن و جلوه گری (ترجمه دیگری از کتاب التبرج از نعمة الصدقی)، مترجم: س. ج. هشترودی، مقدمه از [مرحوم] آية الله سيد هادی خسروشاهی، تاریخ مقدمه ۱۳۹۷، ۱۱۹ ص، رقمی.
۱۰۷. زن و دین، محمدتقی صدیقین، قم (بی تا، بی تا)، ۸۱ ص. در این کتاب به نوعی از کتاب مسأله حجاب استاد مطهری تنقید شده است. از این مؤلف «آیه جلاباب» را نیز معرفی کردیم.
۱۰۸. زیور عفاف (پاسخ به اشکالات و شبهات وارده بر حجاب اسلامی)، ستار هدایت خواه، مشهد، معاونت پرورشی اداره آموزش و پرورش با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۵، ۲۷۴ ص.
۱۰۹. سخنرانی های علامه محترم آقای حاج شیخ محمود حلبی در رادیو مشهد، دو سخنرانی درباره حجاب، ص ۱۴۴-۱۶۷؛ چاپ انجمن تبلیغات اسلامی مشهد، ۱۳۶۹ ق/ ۱۳۲۹ ش.
۱۱۰. سدول الجلاب فی وجوب الحجاب، عبدالله بلادی بوشهری، شیراز، ۱۳۳۰ ق، ۵۳ ص، سنگی. بنگرید وجوب البرهان.
۱۱۱. سرادق دوشیزگان و سعادت ایرانیان در وجوب حجاب و لزوم نقاب، سید محمدعلی الاصفهانی الشهیر به مبارکه ای، خراسان، مطبعة شیخ احمد بهار، ۱۳۴۶ ق، ۳۸ ص.
۱۱۲. سلام بر حجاب، میرابوالفتح دعوتی، قم، نشر ایام، ۱۳۷۷ ش، ۲۶۱ ص، رقمی.

- قمی، تهران ۱، مطبعة برادران باقرزاده، ۱۳۴۴ق/ ۱۳۰۵ش.
۱۴۲. المأثور من الدين في تحذير نساء المؤمنين، آية الله عبد الله بلادی بوشهری، بوشهر، مطبعة مظفری، ۱۳۴۲ق/ ۱۳۰۳ش، ۱۲ص.
۱۴۳. مجموعه ای نو و جامع در احکام بانوان، احمد دانایی، قم، سعید نوین، ۱۳۷۹ش، ۱۷۶ص.
۱۴۴. محاکمه حجاب، مؤلف؟ (نوشته شده به دفاع از آقای آقاسید ابوالحسن تنکابنی. بنگرید: رساله در حجاب تنکابنی) طهران، مطبعة فرهمند، محل فروش: بازار زید، حجره حاج سید احمد گیوه چیان، بی تا (پس از کتاب الحجة البالغة (مطبوع به سال ۱۳۴۸ق تألیف شده است)، ۱۰ص.
۱۴۵. مدينة الاسلام روح التملن، شیخ احمد شاهرودی، نجف، مطبعة علویه، ۱۳۴۶ق/ ۱۳۰۷ش. بخش حجاب ۶۶-۲ص.
۱۴۶. مروارید عفاف، محمود اکبری، قم، (توزیع پارسایان)، ۱۳۷۶ش، ۱۵۲ص، رقی. (بیش تر درباره زن و بخشی درباره حجاب)
۱۴۷. مسأله حجاب، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، چاپ پنجاه و دوم، ۱۳۷۹ش، ۲۳۸ص. (رساله آیه جلباب آقای صدیقین، الحجاب فی الاسلام شیخ ابوالقاسم اشتهااردی، و نوشته ای هم از آقای ضیاء آبادی در رد بر کتاب آقای مطهری چاپ شده است. بنگرید: بیست مقاله آقای استادی، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۴، ص ۵۸).
۱۴۸. مسأله حجاب و راه حل های عملی آن، علی شریعتی، محمود طالقانی، رهنورد، فانون، (از هر کدام بخش هایی از آثارشان انتخاب شده. آنچه از آقای طالقانی آمده، مصاحبه ایشان درباره حجاب است که گذشت). تهران، (بی تا، شاید ۱۳۵۸)، ۳۱ص.
۱۴۹. مفاسد بی حجابی، سید صادق شیرازی، ترجمه علی کاظمی، قم، انتشارات امام صادق (ع)، ۱۳۵۸ش، ۲۴ص، رقی.
۱۵۰. مکالمه خسرو و پرویز، (بحث درباره حجاب به فارسی در قالب مناظره) به قلم الهادی الطارمی المنجیلی الغروی، نجف، مطبعة الحیدریة، (بی تا).
۱۵۱. نداء المرأة المسلمة، (ترجمه پیام حجاب زن مسلمان)، زهرارهنورد، انتشارات بین المللی الهدی، (بی تا)
۴. در مقدمه کتاب قرآن و حجاب، ذیل تألیفات مؤلف آن کتاب، ص ۱۰۴.

۱۲۷. فصل الخطاب فی المرأة والحجاب، (نقد کتاب تحریر المرأة قاسم امین) محمد طلعت حرب، قاهره، مطبعة الترقی، ۱۳۱۹ق/ ۱۹۰۱، ۵۳ص، وزیری.
۱۲۸. فصل الخطاب فی تنقیح الحجاب، در دو مجلد بیست و سه هزار بیت^۴ (فهرست مندرجات آن کتاب در قرآن و حجاب، ص ۹۸-۹۹ آمده است؛ بنگرید: قرآن و حجاب).
۱۲۹. فلسفه حجاب، ابو عبدالله زنجانی، نجف، مطبعة علوی، ۱۳۴۲ق/ ۱۳۰۳ش، ۲۸ص.
۱۳۰. فلسفه حجاب و زیان های فساد، علی محمدی، قم، انتشارات ارم (قلم)، ۱۳۷۰ش، ۱۶۰ص، جیبی.
۱۳۱. فلسفه الحجاب فی وجوب النقاب، (ترجمه به فارسی شده با عنوان ترجمه فلسفه الحجاب فی وجوب النقاب) غلامحسین اصفهانی حائری، نجف، مطبعة العلویة، ۱۳۴۶ق، ۱۰۰ص، رقی.
۱۳۲. قرآن و حجاب، منتخب از فصل الخطاب فی تنقیح الحجاب، آقا میرزا عبدالرزاق مجتهد اصفهانی مقیم همدان، تهران، دی ماه ۱۳۲۴، چاپخانه دانش، ۹۹ص.
۱۳۳. قره العین، درآمدی بر تاریخ بی حجابی در ایران، سینا واحد، زمستان ۱۳۶۳ش، مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی نور، ۴۹ص، رقی.
۱۳۴. قساوت بیماری مهلک بشر، سید محمد ضیاء آبادی، تهران، دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۵۲ش، ص ۷۲-۱۰۵ درباره حجاب.
۱۳۵. کاشف الحجاب عن مصالح الحجاب (مفهوم دی، ص ۶۵، بدون ذکر نام مؤلف و دیگر مشخصات).
۱۳۶. کشف الحجاب المشتمل علی بیان ما هو من وجوه اصحاب بعض آیات الكتاب الکریم و القرآن العظیم، مصطفی الخوئی المرتضوی، خراسان، ۱۳۶۶ق، ۱۲۶ص، خشتی.
۱۳۷. کشف الغرور او مفاسد السفرور، (فارسی) ذبیح الله محلاتی، تهران، دارالکتب الاسلامیة آخوندی، ۱۳۶۸ق/ ۱۳۳۸ش، ۵۴۰ص.
۱۳۸. کنکاشی بر چگونگی پوشش اسلامی بانوان شهر تهران، استانداری تهران، ۱۳۷۰، ۶۳ص.
۱۳۹. گفتار شیعه در اصول و فروع، شمس الدین نجفی، تهران، ۱۳۴۹، بخش مربوط به حجاب، ص ۲۵۰-۲۷۴.
۱۴۰. گوهر صدق، تهیه و تنظیم دفتر تحقیقات مسجد حضرت علی بن الحسین (ع)، تهران، ۱۳۷۴ش، ۶۶ص.
۱۴۱. لب اللباب فی فلسفه الحجاب، میرزا علی اکبر رضوی

- ۸۷ص، رقیعی .
- ۱۵۲ . نظرات فی کتاب «السفور والحجاب» المنسوبة الى الأئمة
نظیره زین الدین، مصطفی الخلیینی، بیروت، ۱۳۴۶ق/ ۱۹۲۸
مؤلف شرح مبسوطی در مقدمه درباره محتوای کتابی که
منسوب به نظیره زین الدین چاپ شده بوده، داده است)
- ۱۵۳ . نکاتی پیرامون حجاب، سید محمد شیرازی، انجمن
جوانان قرآن، (قم)، ۱۴۰۰ق.
- ۱۵۴ . نگاه تا نگاه، جواد محدثی، انتشارات رشد، تهران،
۱۳۷۶ش، ۴۸ص، رقیعی .
- ۱۵۵ . نگاهی کوتاه به حجاب در جمهوری اسلامی، سازمان
مجاهدین انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۶۰، ۲۴ص .
- ۱۵۶ . وجوب البرهان فی تحجب النسوان، سید عبدالله بلادی
شیرازی، چاپ شیراز .
- ۱۵۷ . وجوب حجاب (رساله)، (چاپ شده در میراث الائمه
تألیف (۱۳۶۹) آقا شیخ محمدرضا تهرانی معروف به افضل
العصر، تهران، چاپخانه آفتاب، ۱۳۷۲ق (چاپ جدید آن
ضمن کتاب اشتیاق النکاح، به کوشش غلامعلی ایلخانی، قم،
۱۳۷۰ش، ۲۵ص)
- ۱۵۸ . وجوب الحجاب بنص الكتاب، میرزا ابوالقاسم بن میر
محمد بن محمد صادق سنگلجی طباطبایی (ذریعه ۲۵/۳۲) .
- ۱۵۹ . وجوب الحجاب حتی الوجه والكفین، میرزا هادی بن
علی بجستانی خراسانی (م ۱۳۶۸) در ذریعه (۲۵/۳۲) از آن یاد
شده است .
- ۱۶۰ . وجوب الحجاب و سدول النقاب، تنکابنی (به نقل از:
هفدهم دی، ص ۶۵، بدون ذکر مشخصات) .
- ۱۶۱ . وسیلة العفایف یا طومار عفت، شیخ یوسف نجفی
جیلانی، رشت، مطبعة فردوس، ۱۳۴۵ق/ ۱۳۰۶ش، ۲۹۴ص .
چاپ دوم: قم، چاپخانه حکمت، ۱۳۳۴ش . با حروفچینی
جدید، ۲۶۴ص . (مجلد دوم کتاب در سال ۱۳۵۴ق نوشته
شده و قرار بر آن بود که توسط انتشارات ناصر در قم به چاپ
برسد) .
- ۱۶۲ . هفدهم دی، مناظره جوان دانشجو و دهقان پیر، سید
جلال کاشانی، تهران، ۱۳۲۹ .
- ۱۶۴ . واقعه کشف حجاب، به کوشش سازمان مدارک
فرهنگی انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۷۱ .
- ۱۶۵ . خشونت و فرهنگ، اسناد محرمانه کشف حجاب
(۱۳۱۳-۱۳۲۲)، به کوشش مدیریت پژوهش انتشارات و
آموزش، تهران، ۱۳۷۱ .
- ۱۶۶ . تغییر لباس و کشف حجاب به روایت اسناد، مرکز بررسی
اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، تهران، ۱۳۷۸ .
- ۱۶۷ . حکایت کشف حجاب، ۲ج، به کوشش مؤسسه
فرهنگی قدر ولایت، تهران، ۱۳۷۸ .
- ۱۶۸ . کشف حجاب، فاطمه حیدریان، تهران، مرکز اسناد
انقلاب اسلامی، ۱۳۷۹ .
- ۱۶۹ . کشف حجاب در ایران، سری تاریخ جوان، ش ۱۷،
تهران، جهان کتاب، ۱۳۷۹ .
- ۱۷۰ . هلمار و رژیم رضاشاه، حمید بصیرت منش، تهران،
عروج، ۱۳۷۶، ص ۴۹۱-۵۱۴ (مواضع علما در برابر کشف
حجاب) .
- ۱۷۱ . نهفت بانوان، مجموعه اشعار در ستایش کشف
حجاب، به کوشش ساعی مدیر نسیم شمال، ۱۳۱۵ش .
- ۱۷۲ . «کشف حجاب در لرستان به روایت اسناد» تقی
شهبواری، مجله شقایق، س ۱، ش ۳، ۴، ص ۱۳۸-۱۶۰ .
- ۱۷۳ . «اسناد تصویری» مجله تاریخ معاصر ایران، ش ۱۲
(زمستان، ۱۳۷۸)، ص ۲۹۷-۳۲۱ .
- ۱۷۴ . «کشف حجاب در آئینه اسناد» حسام الدین آشنا،
گنجینه اسناد، سال اول، ۱۳۷۰ .
- ۱۷۵ . «شکست توطئه کشف حجاب در آینه اسناد تاریخی،
پانزده خرداد» شماره صفر (دی ماه ۱۳۶۵)، ص ۱۴-۱۹ .
- ۱۷۶ . «کشف حجاب و واکنش های رجال حکومت
رضاخان» محمدحسن رجیبی، مجله سروش، سال ۱۱،
ش ۵۰۱ .
- ۱۷۷ . «زنان و حجاب» محمدحسن رجیبی، بیان، (دی ماه
۱۳۶۹)، ش ۸ .

چند کتاب و مقاله درباره کشف حجاب*

- ۱۶۳ . حجاب و کشف حجاب در ایران، فاطمه استاد ملک،
(رساله دکتری در سال ۱۳۴۶ در پاریس)، تهران، مطبوعات
عطایی، ۱۳۶۸ش .

* نام مقالات داخل گیومه آمده و نام کتاب ها با قلم سیاه تایپ شده است .